

ПРОФЕСОР ІРИНА ЯКІВНА МАТКОВСЬКА

Видатний філософ, вчений, педагог, доктор філософських наук, професор Ірина Яківна Матковська більш п'ятдесяти років плідно працює на кафедрі філософії та основ загальногуманітарного знання Одеського національного університету.

І. Я. Матковська — невтомний педагог та науковий керівник. За роки праці в університеті вона підготувала більше двадцяти кандидатів філософських наук.

Творчий шлях майбутнього філософа розпочався в Одесі, де у 1952 році І. Я. Матковська закінчила філологічний факультет Одеського державного університету. 1952–1957 роки

Ірина Яківна провела у Ленінграді. У ці роки остаточно викарбувалась її філософська професійність. Спілкування з відомими у ті часи фахівцями у галузі філософії (С. Я. Коган), літературознавства (В. Д. Дніпров), етики (К. А. Шварцман) стало плідним підґрунтям формування відкритої й багатовекторної наукової свідомості І. Я. Матковської. Під час перебування у Ленінграді Ірина Яківна працювала у Будинку-музеї Г. В. Плеханова та у Вищому морському училищі інженерів зі зброї. З 1957 року І. Я. Матковська починає працювати в Одеському державному університеті.

У 1969 р. Ірина Яківна здобула вчене звання кандидата філософських наук за спеціальністю «етика». Подальший розвиток її наукових інтересів значною мірою відбувався у контексті її стажувань у Києві, де вона включилася до досліджень вітчизняної філософської думки, зокрема спадщини Києво-Могилянської академії. У руслі спільних наукових інтересів Ірина Яківна співпрацювала з видатними вітчизняними фахівцями — І. В. Іваньо, В. М. Нічик, В. І. Шинкаруком та іншими. Водночас продовжувалося співробітництво з російськими колегами — у 1990 р. плідну дослідницьку та організаційну роботу Ірини Яківни було відмічено обранням її віце-президентом спілки «Вісімнадцяте століття». У Одесі І. Я. Матковська розвиває свою наукову активність як член Пушкінської комісії Одеського дому вчених.

У 1990 р. Вченою радою Інституту філософії АН СРСР І. Я. Матковській було присвоєно вчений ступінь доктора філософських наук

І. Я. Матковська відома як дослідник історії філософських течій XVIII століття, а також історії вітчизняної філософської думки, етики, філософії історії та соціальної філософії. Ім'я І. Я. Матковської занесено у Міжнародний словник фахівців з проблематики XVIII століття.

Ірина Яківна є рідкісним прикладом поєднання властивостей плідного науковця та невтомного організатора творчості студентів, аспірантів та докторантів. Безліч майбутніх науковців пройшли школу її аспірантських семінарів. Її енергією та творчим натхненням без перебільшення живляться її учні та колеги. Рідко кому вдається тримати настільки ж творчий зв'язок не тільки з власним оточенням, але й науковцями інших країн — Росії, Польщі, Німеччини. І. Я. Матковська є членом Спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських та докторських дисертацій на філософському та філологічному факультетах ОНУ ім. І. І. Мечникова. При цьому Ірині Яківні вдається вразити колег і активністю викладацької діяльності — вона працює на трьох факультетах ОНУ ім. І. І. Мечникова — філологічному, історичному та філософському.

Серед її друкованих праць є монографії — “Проблема взаимодействия общественно-исторической практики и нравственного сознания. Опыт историко-теоретического исследования”, а також “Проблемы развития прогрессивной этической мысли в России”. Кожного року з публікації виходять декілька наукових статей Ірини Яківни в фахових виданнях нашої країни та зарубіжжя.

Ірина Яківна керує постійно діючим міжвузівським методологічним семінаром на філософському факультеті ОНУ. В рамках діяльності семінару під керівництвом І. Я. Матковської було проведено декілька міжнародних наукових конференцій, зокрема “Творчість Ф. М. Достоєвського та сучасний літературний процес” (28-29 вересня 2001) та “Сучасні проблеми вивчення теоретичної спадщини М. М. Бахтіна” (30 вересня–1 жовтня 2005). Вже традиційним на філософському факультеті стало проведення під керівництвом Ірини Яківни міжнародних конференцій “Біографічний метод в сучасному гуманітарному знанні”. Сьогодні професор готує проведення четвертої такої конференції. За ініціативою Ірини Яківни було започатковано наукове співробітництво філософського факультету ОНУ з Інститутом філософії Російської академії наук. Важливим етапом цієї спільної праці виявилось спільне засідання дискусійного клубу Інституту філософії РАН “Свободне слово” та гуманітарного методологічного семінару філософського факультету ОНУ на тему “Росія та Україна: діалог культур у минулому та в сьогоденні” (7–8 вересня 2007). Зусилля Ірини Яківни зробили можливим творчий діалог представників українського та російського інститутів філософії, що відбувся на території та за участю філософського факультету ОНУ. Міст між філософією двох країн було наведено натхненням та науковою працею І. Я. Матковської.

Плідно працюючи у різних галузях філософської думки, засновуючи свої філософські пошуки на глибоких спеціальних знаннях з історії, історії культури, літературознавства тощо та синтезуючи їх, Ірина Яківна вимагає й від студентів та аспірантів серйозного та вдумливого відношення до наукових проблем, глибокого аналізу філософських текстів, всебічно сприяє розвитку кожної особистості, яка намагається збагнути історію філософської думки та зробити свій внесок у науку.